

16

MEDICATIO DVORVM ÆGRORVM;
QUORUM VNUS

Febri quartana intermittente;

ALTERA

Erysipelate faciei laborat:

QVAM

Divino adjuvante Numine,

SUB PRÆSIDIO
CLARISSIMI VIRI

D. HENRICI REGII,

Reip. Ultrajectinæ Poliatri, & Medicinæ

ac Botanices Professoris Ordinarij, ac p. t.

Rectoris Magnifici,

Publicè venilandam proponit

ADRIANVS DE BACK, Rotterodamensis.

Ad diem 31. Octobris, horis locoque solitis.

Natura & Industria

VLTRAJECTI,

Apud Johannem van Noortdyck, In Academia Typog.

Anno 1649.

Gravissimo, Eruditissimo

VIRO,

D. IACOBO de BACK,
Doctori Medicinæ a-
pud ROTTERODA-
MENSES ordinario,
Parenti suo, filiali a-
more atque honore us-
que diligendo,

Primitias hasce Academicas

D. D. D.

ADRIANUS DE BACK

MEDICATIO VIRI,

Febri quartana inter-
mittente fatigati.

I.

Vir quadraginta quinque annorum, temperamento melancholicus, post multas curas, animum ipsius valde angentes, incidit, circa horam quartam pomeridianam, in oscitationes, & pandiculationes; quas horror totius corporis, cum pulsu debili tardoque, per horam unam est insecutus; qui paulatim in calorem commutatus, magnū ardorem, pulsum celerem, crebrum, & magnum, ac inæqualem, ægro nostro, per quinque vel sex horas, cum magna siti, capitis dolore, & totius corporis inquietudine, durantem, exhibuit. Postea fervor, pedetentim imminutus, egrū cum sudore totus deseruit: sequentibusque duobus diebus ægrum immunem reliquit. Quarto post die, circa duodecimam meridianam, pandiculationes, horror, calor, pulsus vitiat, sitis, & capitis dolor, rursus invaserunt; eaque tandem rursus aucta, deinde imminuta, ipsum ut prius reliquerunt. Postea intermittentibus paribus, ut antea, diebus, jam quater similes passus est paroxysmos.

II.

Afficitur in hoc ægro totum corpus, quod ex horrore, cum oscitationibus & pandiculationibus præcedentibus conjuncto, & calore insequente; item cor, quod ex pulsu vitiato; nec non œsophagus, & caput, quod ex siti ac capitis dolore est manifestum.

Morbis, qui ipsum affligit, est intemperies quædam sanguinis melancholica & malignior; quæ quarto quoque die, post sanguinis justo minorem in corde effervescentiam, nimis

vehementer incalescens, & tandem post quinque vel sex horas penitus deservescens, *febris quartana*, sive *quartana intermittens* appellari solet. Eaque ex horrore cum pulsu debili ac tardo, & insequente magno calore, cum pulsu crebro & celeri, magno & inæquali, ac reliquis symptomatis, quarto quoque die redeuntibus, & postea cessantibus, est perspicua.

IV.

Causa procatartica hujus morbi est diuturnus animi, ex multis curis, angor, unde, adjuvante melancholico nostri ægri temperamento, multi melancholici in toto corpore retenti & geniti humores, *antecedentem* huic morbo præbuerunt causam. Pars vero eorum, lapsu temporis, malignam pravitatem contrahens, quæ, quarto quoque die, post præcedentem horrorem, in corde præter naturæ modum incalescit, & inde in totum corpus diffunditur, *coniciens* hujus morbi & symptomatum existit causa.

V.

Dum enim pars istius materiæ morbificæ, propter peculiare suum temperamentum, quarto quoque die effervesce incipit, ipsa primò reliquis sanguinis partibus non satis bene miscetur, multasque partes aqueas aliasque crassas admixtas habet; atque ideo, ubi ea ad cor primum est delata, imminuitur primò ipsius calor, eoque *excitatur pulsus debilis & tardus, & totius corporis frigus*; in cerebro verò hinc talis efficitur spirituum animalium motus, ut illi, inordinate & vehementius in musculos & cutim influentes, convulsivum quendam in toto corpore producant motum, qui, cum prædicto totius corporis frigore conjunctus, *rigor & horror* nuncupari consuevit. Dispersis & discussis ex sanguine aqueis & crassis istis partibus, illisque satis attenuatis, reliquæ illæ effervescentis humoris partes, cor ingressæ, & cum sanguine ibi melius mixtæ, concipiunt majorem calorem: unde tunc oritur *pulsus magnus, celer, creber, &*, propter heterogeneas sanguinis partes, inæqualiumq; spirituum in cordis & arteriarum fibras influxum,

etiam

etiam inaequalis: item ob œsophagi, ex ardore isto, exsiccationem, *stis*, & ob acrem & fervidum sanguinem, in cerebri & totius corporis membranas sublatur, *dolor capitis* & *totius corporis inquietudo*. Atque hæc symptomata tam diu durant, donec materia effervescens, vi effervescentiæ post quinque vel sex horas in sudores soluta, per eosque discussa, ægrum à febrili paroxysmo immunem, per sequens biduum, fecerit. Alia vero pars materiæ morbificæ, quarto quoque post die, similiter effervescens, paroxysmos alios & similia hæcenus induxit symptomata.

VI.

Metusest, ne hæc febris ex natura sua longissima sit futura, & cachexiam, hydropem, scorbutum, vel alia gravia mala accersat, ideoque *curatio diligentissime* erit instituenda.

VII.

Eaque, in pravorum humorum educatione, & intemperies sanguinis, per contraria, correctione, consistet.

VIII.

Primo itaque die apyrexie æger purgetur *serup. j. vitæ*, *vitriolati*, & *scammonii gran. vi. cum jusculo exhibitis*. Postridie sanguis educatur ex brachio sinistro ad uncias sex.

IX.

Deinde utatur hoc apozemate, bis de die, sumendo haustum trium vel quatuor unciarum:

℞. herb: fumarie, scolopendrie,

card. bened. agrimon.

ceterach. capill. ven. a. M. j.

flor. cordial. an. p. j.

Corr. rad. fenicul. liquerit. ras. an. vñ. s.

sem. agni casti, drag. ij.

anisi drag. j. s.

rad. capparum, tamarisci dragm. ij. s.

epitymi, polypod. querc. an drag. iij.

prunor. damascenor. N. xij.

3

Di

Decoque in aq. hord. q. s. ad lib. j. s.
Colatura adde syr. de cichorio cum rhabar: vnc. j. s.
Mis. F. apozema.

X.

Ubi sedimentum in urinis apparere inceperit, purgetur
interdum tali medicamento purgante:

Rx. cassie recens extracta vnc. s.
confect. hamech. drag. iij.
aq. hord. vnc. iij.
Misce F. haustus.

XI.

Et subinde ante paroxysmum exhibeatur hic bolus:

Rx. sal. absinth. card. benedict. an. scrup. s.
theriacæ, extracti cardui benedict. an. scrup. j.
cum syr. de lim. q. s. F. bolus.

XII.

Aer sit temperatus; cibi eupepti & euchymi; potus cerevi-
sia & vinum mediocre; somnus moderatus; exercitia medio-
cra. Vitet tristitiam.

MEDICATIO PUELLÆ

Erysipelate faciei laborantis.

PUella duodecim annorum, sanguinea, jam à tribus annis,
circa mensē Majum, incidit in totius faciei tumorem sub-
rubicundum, oculos pene cludentem. Adest calor & pru-
ritus satis magnus. Pulsus interdum adest justo celerior; ap-
petitus prostratus; & plus solito sitit.

II.

Afficitur in hac puella facies, ut ad oculum est manifestum;
ut & cor, quod pulsus justo celerior indicat; item ventriculus
& œsophagus, quod ex siti & appetitu prostrato constat.

III. Morbus

III.
 Morbus, qui eam affligit, est tumor faciei, ex bilioso sanguine ortus, qui calorem immoderatum, & pruritem, ac colorem subrubicundum in facie inducens, *erysipelas faciei* appellari solet.

IV.
 Causa antecedens huius morbi est sanguis biliosus, ex temperamento sanguineo & diæta forsan calidiore, tanquam à causa procatarctica, in toto huius puellæ corpore, singulis annis genitus. Pars vero ejus circa mensem Majum, ob aeris caliditatem, in corde vehementius effervescens, inducit *pulsus justo celeriores*; ad ventriculum vero & æsophagum delata, ibique æsophagum nimium exsiccando, succumque acrem ventriculi, famem excitare solitum, copiâ suâ & qualitate biliosâ perfundendo, *stimulus & appetitus prostrationem excitat*: ad faciem verò à corde propulsa, ibique poros vasorum aperiens, & sese in cutim vicinasq; partes magna quantitate effundens, ibidem *tumoris, ruboris, pruritus, & caloris faciei, causa continens* existit.

V.
 Metus est, ne hic affectus erysipelas exulceratum faciei; vel, si humor hic ad cerebrum vel alias nobiliores partes feratur, ne inflammationem cerebri, vel pulmonum, vel pleuræ inducat. Diligenti itaque hic morbus erit impugnandus *curatione*, quæ in causæ procatarcticæ, antecedentis, & continentis, *intemperiei*, & tumoris ablatione, consistet.

VI.
 Atque ideo primò tale exhibeatur purgans:
 ℞. syr. ros. sol. cum fol. senna vnc. j.
 cremor. tartari scrup. j.
 scammonij gra. x.
 aq. cichor. vnc. ij.
 Misce fiat haustus brevis, mane exhibendus.

VII.
 Toti faciei deinde imponantur lintea sequenti liquore imbuta, sæpiusq; ubi exsiccata fuerint, renovetur imbutio & applicatio:
 ℞. aq.

℞. aq. plantag. rosar. an. vno. iij.

lapidis alchymia dragm. j. s.

Misce.

℞. aq. flor. sambuci vnc. x.

sperm. ranar. dragm. v.

spiritus vini opt. vnc. vj.

Misce.

Si palpebræ oculorum valde etiam intumescant, iis imponantur lintea, solâ aquâ ros. & plantag tepidâ madefacta.

VIII.

Ad præcavendum, ne sub sequentem majum rursus recidivam patiatur, mense aprili semel atque iterum purgetur, & utatur diæta tenuiore, & refrigerante.

COROLLARIA.

1. **H**epar non alit reliquum corpus, per sanguinem immediatè ab ipso suppeditatum, vel à partibus attractum.
2. Hepar non est membrum principale.
3. Sanguis non habet rubedinem ab hepate.
4. In diastole cordis est ejus intumescencia, & ventriculorum angustatio: in systole, cordis detumescencia, & ventriculorum ampliatio.
5. Cor non attrahit sanguinem: sed cum circulatione illum à & ad se pellit: isq; illud ingreditur in systole, egreditur in diastole.
6. Fames non oritur à succo acido, in ventriculum per venam ex liene regurgitante.
7. Pili, spiritus, ac ungues sunt partes corporis.
8. In testibus non perficitur semen.
9. Homo sine iis generare non potest.
10. Juvenes sunt pueris calidiores.
11. Non datur certa uirginitatis vota.
12. Menstruus sanguis per se non est pravus.
13. Mens in solo cerebro sentit.
14. Morbus est facultas lasa corporis, non mentis.
15. Sensus est nihil aliud, quam perceptio alicujus motus.

FINIS.

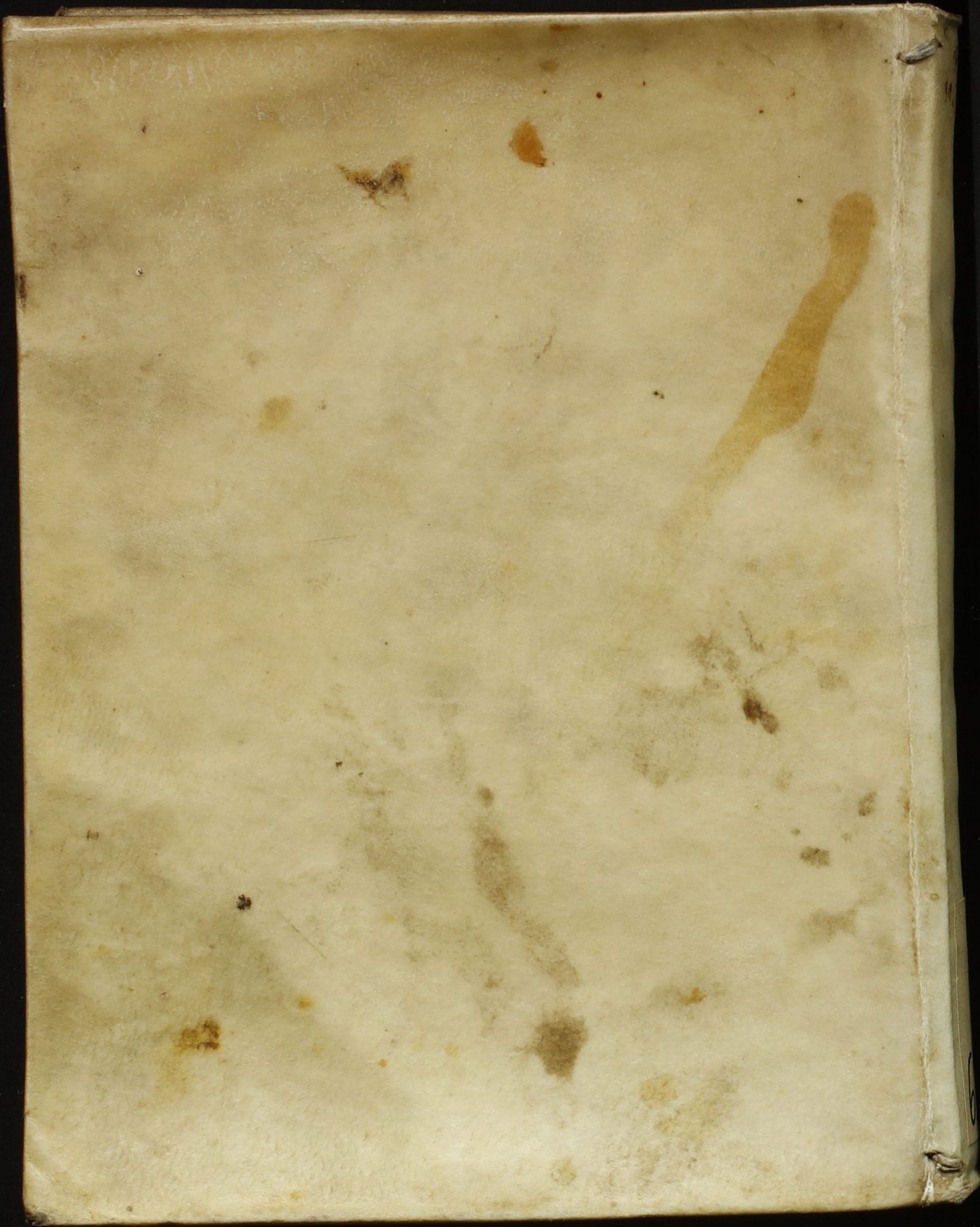
00 A 6396

ULB Halle 3
002 928 167

St

eundum finem feri lactis, cum pauxillo

IX.

utilissima sunt pruna laxativa N^o. qua-
el ex massa aloes, cui nonnihil sp. hieræ
tem avellanæ, immediatè ante prandium

tatur hac massa pillul.

nc. s.

urissimi drag. j.

mi d.

lati d.

a inco

ilz'a

lle ol.

nea in

, vel

ribus

s, qua

ribus

s, qua

34
134
MEDICATIO DVORVM ÆGRORVM;
QUORUM VNUS

Febri quartana intermittente;

ALTERA

Erysipelate faciei laborat:

QVAM

Divino adjuvante Numine,

SUB PRÆSIDIO

CLARISSIMI VIRI

D. HENRICI REGII,

Reip. Ultrajectinæ Poliatri, & Medicinæ

ac Botanices Professoris Ordinarii, ac p. t.

Rectoris Magnifici,

Publicè venilandam proponit

ADRIANVS DE BACK, Rotterodamensis.

Ad diem 31. Octobris, horis locoque solitis.

Natura & Industria

ULTRAJECTI,

Apud Johannem van Noortdyck, In Academia Typog.

Anno 1649.

